

det — det er jeg ikke ganske sikker paa — hvis der ikke var fremsat en Trusel fra Mestrene i Odense om, at de vilde boykotte Landmandsforsamlingen for det Tilfælde, at man tog Svendenes Tilbud, idet de vilde foranledige, at der, naar andet Arbejde skulde udføres, ikke var nogen Mester, der vilde paatage sig saadant Arbejde, og det vilde maaske ogsaa foranledige, at de Samfundsklasses, hvortil de hørte, ikke vilde besøge Landmandsforsamlingen. I hvert Tilfælde har Komiteen erklæret, at den over for det Pres, der blev lagt paa den, ikke turde tage Svendenes Tilbud.

Man gik da den Vej at kassere alle Tilbudene og udskrive en ny Konkurrence, hvortil man indbød alle Landets Tømmere mestre. Imidlertid meddelte man paa derom sket Forespørgsel underhaanden fra Svendenes Aktieselskab, at det slet ikke kunde nytte noget, at de indgav noget nyt Tilbud under deres virkelige Navn af Svendenes Aktieselskab. Det turde man ikke tage, uagtet man, som sagt, fik det 28 pCt. billigere end Mestrenes. Men man lod dem sige: saa kunne I jo gaa en anden Vej, at lade et af deres Medlemmer løse et selvstændigt, personligt Borgerskab som Tømmermester, saa kan han jo give Tilbud, og hvis det bliver det billigste, faar han naturligvis Arbejdet! Arbejderne rettede sig efter det givne Vink og lod et af deres Medlemmer erhverve personligt Borgerskab som Tømmermester, og han indgav et Tilbud. Da nu Konkurrencen blev udskreven, og Tilbudene bleve aabnede, viste det sig, at hans Tilbud, som han havde givet paa Selskabets Vegne, var paa 22,401 Kr., medens det Tilbud, der blev antaget af Komiteen, var paa 25,067 Kr. eller 2,666 Kr. højere end det laveste Tilbud. Man vil straks lægge Mærke til, at her havde Landmandsforsamlingen haft en Fordel derved, at Arbejdernes Selskab har deltaget i Konkurrencen, idet det oprindelige Tilbud fra Mestrene, som de havde ønsket at faa Arbejdet for, jo var 31,500 Kr., og nu vare de gaaet ned til 25,067 Kr., altsaa en Gevinst for Landmandsforsamlingen af 6,500 Kr., men de lønnede kun meget slet Arbejderne for deres Bestræbelser for at give et rimeligt Tilbud. Jeg skal her bemærke, at det er blevet mig meddelt, at det Tilbud, Arbejderne havde gjort, var beregnet efter de virkelige Træpriser med den gældende Arbejds løn for Øje og var beregnet saaledes, at det kunde give et Overskud derudover, hvad der svarede til en Mesters Salær, saa de optraadte ikke som illoyale Konkurrenter over for Me-

strene, selv om de ganske vist havde søgt særlig ved det sidste Tilbud, hvor det første var bekendt, og de derfor kunde vente, at de andre vilde gaa ned, at gaa endnu lidt længere ned, men de havde konkurreret ganske loyalt i det foreliggende Tilfælde. Desuagtet blev denne Mesters Tilbud forkastet. Man vidste, han stod i Forbindelse med Svendene, og saa tog Komiteen det ikke.

Jeg synes derfor, at man her har et eklatant Bevis paa, at Komiteen ikke har handlet forsvarligt med Statens Penge, naar den betaler 2,666 Kr. mere for et Arbejde end nødvendigt, og den optraadte heller ikke loyalt over for Tilbudgiverne ved at sige til dem: Ja, den formelle Grund, at I ere et Aktieselskab gør, at vi ikke tør tage jeres Tilbud, men optræd paa en anden Maade, saa skal vi tage jeres Tilbud, hvis det er det laveste. Saa tog man ikke det laveste Tilbud, men man tog et Tilbud, som var betydelig højere end det laveste Tilbud, man tog et Tilbud fra et Konsortium af Mestre dels ud fra Landet og dels i Byen. Hvis det nu var en Privatmand, var der ikke noget at sige dertil. En Privatmand kan holde Licitation, hvis det behager ham, han kan kassere alle Tilbuddene og betale dobbelt saa meget for et Arbejde, som det er værd, det er der ikke et Menneske, der kan sige noget til, han kan lade et Aktieselskab af Arbejdere udføre Arbejdet, han kan ogsaa tage et Aktieselskab af Mestre og lade dem udføre det eller en almindelig privat Næringsdrivende, alt det kan han gøre, uden at nogen kan indvende det mindste derimod. Men jeg synes, det ser noget mærkeligt ud, naar Rigsdagen bevilger Penge til Fremme af almenyttige Samfundsformaal, at man saa optræder baade ødselt og partisk ved Anvendelsen af disse Penge. Derfor har jeg tilladt mig at stille dette Ændringsforslag. Jeg synes, det maa være os et Bevis paa, at denne Komite har flere Penge at raade over, end det egentlig er nødvendigt for at fyldestgøre dens Formaal, og derfor har jeg tilladt mig at foreslaa, at man nedsætter denne Sum med det Beløb, som de kunde have faaet Tømmearbejdet billigere for, naar de vilde have taget det Tilbud, der laa for.

Jeg vilde gerne gøre endnu et Par Bemærkninger i Anledning af denne Sag. Det bliver nemlig saa ofte sagt her, at vi leve i et frit Land, og at naar en Arbejder ikke er tilfreds med sin Stilling som Arbejder der og ikke har Lyst til at arbejde for en Mester, kan han blive selv-